

**QUICKSCAN WET
NATUURBESCHERMING
ZONNEPARK GROOTE HAAR**

ATKB

voor natuur
en leefomgeving

QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING ZONNEPARK GROOTE HAAR

Kenmerk: 20231203/rap01
Versie: 1
Datum: 20-11-2023

Auteur: G. Keurntjes
Projectleider: D.D. Heuzen
Veldwerk: G. Keurntjes
Kwaliteitscontrole: R. Offereins en D.D. Heuzen
Opdrachtgever: Zonnepark Groote Haar B.V. i.o.
p/a Molenstraat 4
4201 CZ Gorinchem
T.a.v. Dhr. J.J. Wesselink

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

© ATKB voor natuur en leefomgeving. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding.

ATKB ASSEN
STATIONSSTRAAT 29C
9401 KW ASSEN

ATKB MIDDELHARNIS
PRINS BERNHARDLAAN 147
3241 TA MIDDELHARNIS

ATKB WAARDENBURG
KOEWEI STRAAT 7
4181 CD WAARDENBURG

ATKB WAGENINGEN
SPORTSTRAAT 42
6707 GH WAGENINGEN

ATKB ZOETERMEER
LOUIS BRAILLELAAN 100
2719 EK ZOETERMEER

KVK 27 1771 40
BTW NL 8076 36 757B01
IBAN NL53 RABO 0160177529

INHOUD

1.	Inleiding	1
1.1	Aanleiding en doel	1
1.2	Kwaliteitstoetsing	2
1.3	Leeswijzer	2
2.	Plangebied en initiatief	3
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	3
2.2	Voorgenomen ontwikkeling	4
3.	Juridisch kader	6
3.1	Soortenbescherming	6
3.2	Gebiedsbescherming via Wnb	7
3.3	Planologische gebiedsbescherming	7
3.4	Bescherming houtopstanden	8
4.	Onderzoeksmethode	9
4.1	Soortenbescherming	9
4.2	Gebiedsbescherming en houtopstanden	9
5.	Resultaten soortenbescherming	10
5.1	Flora	10
5.2	Broedvogels cat. 1 t/m 4	10
5.3	Broedvogels cat. 5	11
5.4	Overige broedvogels	11
5.5	Vleermuizen	12
5.6	Grondgebonden zoogdieren	13
5.7	Amfibieën	14
5.8	Reptielen	14
5.9	Vissen	14
5.10	Vlinders, libellen en overige ongewervelden	15
5.11	Invulling zorgplicht	15
6.	Effectanalyse gebiedsbescherming	17
6.1	Natura 2000	17
6.2	Planologische gebiedsbescherming	18
7.	Beschermde houtopstanden	19
8.	Conclusies en vervolgstappen	20
8.1	Soortenbescherming	20
8.2	Gebiedsbescherming en houtopstanden	21
	Literatuurlijst	22

I. INLEIDING

I.1 AANLEIDING EN DOEL

Familie De Waal heeft het voornemen om een zonnepark, genaamd Zonnepark Groote Haar, te realiseren op de percelen G37, G38 en G39 in de gemeente Gorinchem. Hierbij worden op drie percelen met grasland zonnepanelen geplaatst.

Om te bepalen of de voorgenomen plannen (mogelijk) leiden tot een overtreding van de huidige natuurwetgeving, is een quickscan Wet natuurbescherming (Wnb) uitgevoerd. De quickscan is een verkennende toets om na te gaan of door uitvoering van de voorgenomen plannen mogelijk overtreding van de Wnb (soortenbescherming en bescherming Natura 2000-gebieden) of planologische gebiedsbescherming optreedt. Daarnaast wordt het project aan het onderdeel houtopstanden uit de Wet natuurbescherming getoetst. Het doel van de quickscan is geformuleerd in enkele onderzoeksvragen.

Onderzoeksvragen t.a.v. soortenbescherming.

- Welke onder de Wnb beschermde soorten maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie?
- Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermde soorten?
- Is er aanvullend ecologisch onderzoek naar één of meerdere soorten noodzakelijk?
- Welke voorzorgsmaatregelen en/of vervolgstappen dienen genomen te worden om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen?

Onderzoeksvragen t.a.v. gebiedsbescherming en houtopstanden.

- Ligt het plangebied in of nabij een Natura 2000-gebied, het NNN of binnen belangrijke weidevogelgebieden?
- Kunnen negatieve effecten op beschermde gebieden bij voorbaat worden uitgesloten?
- Is een aanvullende toetsing aan de gebiedsbescherming (voortoets, passende beoordeling en/of Nee, tenzij-toets) noodzakelijk?
- Zijn vervolgstappen noodzakelijk wat betreft het onderdeel houtopstanden?

Kader

Er wordt tijdens de quickscan een volledige beoordeling van de geschiktheid van het plangebied als leefgebied voor beschermde soorten uitgevoerd. Een quickscan is echter geen volledig ecologisch onderzoek naar alle mogelijk voorkomende soorten, in de daarvoor geschikte perioden van het jaar. Hierdoor is een quickscan vaak niet voldoende als onderbouwing van een eventuele aanvraag voor een ontheffing op de Wet natuurbescherming. Indien uit de quickscan echter blijkt dat er geen noodzaak bestaat tot nader onderzoek of een ontheffing, is een quickscan een afdoende ecologische onderbouwing voor het bevoegd gezag. Dit geldt ook als de quickscan onderdeel vormt van de ruimtelijke onderbouwing van een bestemmingsplan.

De bevindingen uit de quickscan Wet natuurbescherming zijn 5 jaar geldig, tenzij het gebied in de tussentijd dermate is gewijzigd dat er een ander biotoop is ontstaan.

I.2 KWALITEITSTOETSING

De quickscan is uitgevoerd door een ervaren ecooloog van ATKB. De ecooloog voldoet aan de definitie die Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) hanteert van een ter zake kundige voor het opstellen van toetsingen aan de Wnb. Daarnaast is ATKB aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB); een brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. De quickscan is opgesteld conform de definitielijst van het NGB.

I.3 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 is een beschrijving van het plangebied weergegeven en de uit te voeren werkzaamheden zijn hier benoemd. Hoofdstuk 3 geeft het juridisch kader weer, waaraan getoetst is. In hoofdstuk 4 is de wijze beschreven waarop de quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd. Hoofdstuk 5 gaat in op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten. Hierbij worden globaal de effecten bepaald van het plan op de beschermde soorten die (mogelijk) gebruik maken van het plangebied. Vervolgens worden ook beknopt maatregelen voorgesteld om zorgvuldig te handelen ten aanzien van beschermde soorten. In hoofdstuk 6 is een beknopte toetsing aan de gebiedsbescherming opgenomen en in hoofdstuk 7 is beknopt getoetst aan het onderdeel houtopstanden. In hoofdstuk 8 zijn (middels beantwoording van de onderzoeksvragen uit paragraaf 1.1) de conclusies en aanbevelingen uit voorliggend rapport op een rij gezet.

2. PLANGEBIED EN INITIATIEF

2.1 LIGGING EN BESCHRIJVING PLANGEBIED

Het plangebied betreft enkele percelen landbouwgrond gelegen in de gemeente Gorinchem, provincie Zuid-Holland (zie Figuur 1).

De percelen hebben bij elkaar een oppervlakte van ongeveer 10 hectare en bestaan uit voormalig bemeste graslanden. De percelen worden grotendeels gedomineerd door Engels raaigras gemengd met kruiden zoals veenwortel, kruipende boterbloem, brandnetel, hondsdrif en distels. De percelen worden van elkaar gescheiden door sloten, die begroeid zijn met riet, pitrus en brandnetel. In de sloten zijn waterplanten aanwezig, waaronder waterlelie, maar het merendeel van de planten bevinden zich op de rand van de oever. Binnen het plangebied bevindt zich een enkele eikenboom, waarin twee kleine nesten aanwezig waren. Daarnaast waren ook sporen van eikenprocessierupsnesten zichtbaar.

De percelen worden van elkaar gescheiden door middel van metalen hekken aan houten palen en op één plek met een metalen brug. Naast deze hekken en brug zijn geen andere constructies aanwezig. Voor foto's zie Figuur 2.

Figuur 1. Globale ligging plangebied (rood omlijnd). Bron: Luchtfoto 2022.

Figuur 2. Impressie van de huidige situatie van het plangebied. Bron: veldbezoek 21-09-2023.

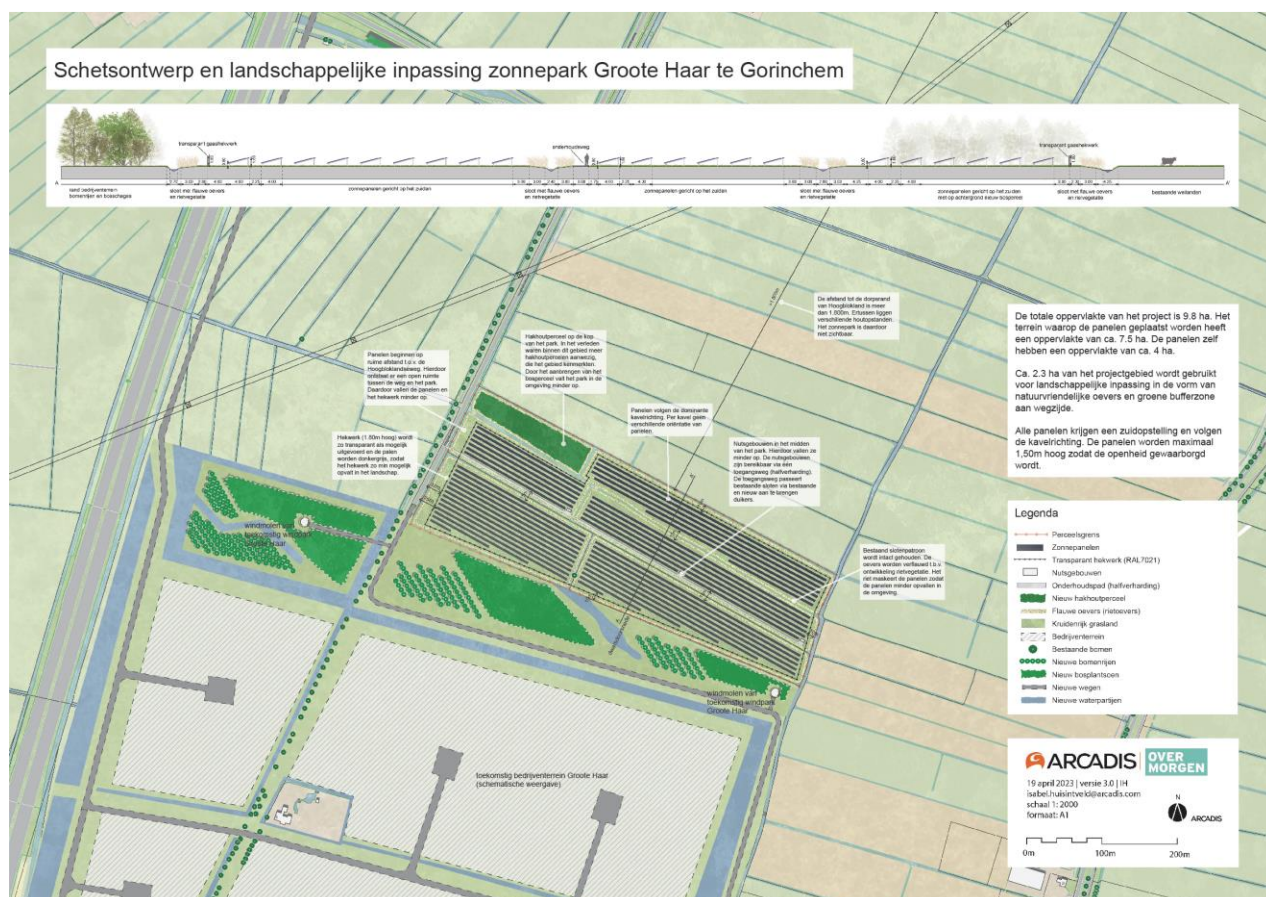
2.2 VOorgenomen Ontwikkeling

Aanlegfase

Tijdens de aanlegfase zullen de landbouwpercelen omgevormd worden tot een zonnepark. Hiervoor worden de oevers van sloten verflauwd, maar zullen bestaande slotenpatronen intact blijven. Op de percelen worden zonnepanelen geplaatst, waarbij ook nutsgebouwen en een toegangsweg gerealiseerd zullen worden. Voor deze toegangsweg zullen nieuwe duikers aangebracht worden. Het gehele terrein wordt omheind met een hekwerk van 1,80m hoogte. In de noordwestelijke hoek van het plangebied wordt een hakhoutperceel aangelegd. De aanwezige boom binnen het plangebied blijft behouden. In totaal worden panelen geplaatst op een oppervlakte van circa 7,5 hectare. De panelen hebben een maximale hoogte van 1,5m vanaf de grond.

Gebruiksfase

In Figuur 3 is een weergave opgenomen van de toekomstige situatie, in combinatie met de uit te voeren werkzaamheden voor de realisatie hiervan.

Figuur 3. Inrichtingsplan voorgenomen ontwikkeling. Deze beoordeling betreft alleen de inrichting van het zonnepark, niet de omgeving hiervan.

3. JURIDISCH KADER

3.1 SOORTENBESCHERMING

Algemeen

Via de Wet natuurbescherming (Wnb) is de bescherming van diverse inheemse planten en dieren in Nederland vastgelegd. Naast de algemeen geldende zorgplicht voor alle in het wild levende planten en dieren (artikel 1.11 van de Wnb), geldt voor een aantal soorten een aanvullend beschermingsregime. Deze aanvullend beschermde soorten zijn onderverdeeld in drie groepen, namelijk:

- vogels (artikel 3.1, alle soorten uit de Europese Vogelrichtlijn);
- overige strikt beschermde soorten, waaronder soorten uit de Europese Habitatrichtlijn (artikel 3.5, dit betreffen o.a. vleermuizen);
- nationaal beschermde soorten, waaronder soorten uit de Rode Lijst (artikel 3.10).

Het is volgens de Wnb niet toegestaan om (het leefgebied van) beschermde soorten aan te tasten. Dit is vastgelegd middels verbodsbepalingen: activiteiten die schadelijk zijn voor beschermde dier- en plantsoorten zijn verboden¹.

Vrijstelling binnen provincie Zuid-Holland

Provincies hebben de bevoegdheid om middels een provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten in het kader van bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkeling. In het geval van de provincie Zuid-Holland worden de volgende nationaal beschermde soorten vrijgesteld: bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker, bastaardkikker, aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, veldmuis, vos, wezel en woelrat (Provinciale Staten van Zuid-Holland, 2016).

Voorzorgsmaatregelen en zorgplicht

Een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb is soms te voorkomen door (voorafgaand aan de werkzaamheden) voorzorgsmaatregelen te treffen. Deze voorzorgsmaatregelen zijn gericht op het behoud van de functionaliteit van de groeiplaats van flora en de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaats van fauna. Daarnaast voorkomen de voorzorgsmaatregelen de negatieve gevolgen van een activiteit op individuen (o.a. doding en verwonding).

De zorgplicht geldt altijd. Dit betekent dat men bij het planvoornemen rekening dient te houden met de (potentieel) aanwezige beschermde soorten, inclusief de van bescherming vrijgestelde soorten in de provincie Zuid-Holland en overige in het wild levende flora en fauna. Dit houdt in dat de initiatiefnemer redelijkerwijs alles in het werk stelt om schade aan in het wild levende flora en fauna te voorkomen.

¹ In artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming wordt meerdere malen gesproken over het verbod tot **opzettelijke** handelingen (o.a. opzettelijke doding, verstoring en vernieling). Binnen de Wet natuurbescherming omvat de term 'opzettelijk' tevens voorwaardelijk opzet, waardoor (evenals onder de voormalige Flora- en faunawet) een groot aantal handelingen onder de verbodsbepalingen vallen. In verband met de leesbaarheid wordt de term 'opzettelijk' in voorliggende rapportage niet meer aangehaald. Uiteraard wordt dit (in de situaties waarvoor dit van toepassing is) wel bedoeld.

Ontheffingsplicht

Een ontheffingsplicht (artikel 3.3, 3.8 en 3.10 uit de Wnb) is van toepassing als een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb niet kan worden voorkomen door het nemen van voorzorgsmaatregelen.

Het is mogelijk om met een goed onderbouwd projectplan een ontheffing aan te vragen bij de desbetreffende provincie (in dit geval de provincie Zuid-Holland; de uitvoerende instantie is omgevingsdienst Haaglanden). De provincie (het bevoegd gezag) toetst de aanvraag vervolgens aan drie criteria:

- Voldoet het planvoornemen aan één van de in de wet genoemde belangen?
- Is een 'andere bevredigende oplossing' mogelijk?
- Doet de ontheffing afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort?

3.2 GEBIEDSBESCHERMING VIA WNB

In de Wnb is tevens de bescherming van Natura 2000-gebieden vastgelegd. De Wnb stelt dat het verboden is om zonder vergunning van Gedeputeerde Staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

Voor projecten die een significant negatief effect kunnen hebben op de doelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd en is een vergunningaanvraag noodzakelijk. Met een voortoets kan worden onderzocht of significant negatieve effecten op voorhand kunnen worden uitgesloten. Indien dit het geval is, zijn een passende beoordeling en vergunningsaanvraag niet noodzakelijk. Indien significant negatieve effecten als gevolg van de projectdepositie in de voortoets niet kunnen worden uitgesloten, zijn een passende beoordeling en vergunningsaanvraag wél noodzakelijk.

Naast plannen in of nabij Natura 2000-gebieden, kunnen ook plannen op grotere afstand van Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten op kwalificerende habitats en/of soorten tot gevolg hebben:

- Plannen kunnen (ook op relatief grote afstand van Natura 2000-gebieden) nadelige effecten hebben door toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitats binnen Natura 2000-gebieden. Een toename van meer dan 0,00 mol N/ha/jr vraagt om een nadere ecologische beoordeling van de gevolgen.
- Plannen kunnen een negatief effect hebben op (leefgebied van) kwalificerende soorten buiten een Natura 2000-gebied, waardoor nadelige effecten optreden op de doelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied. Dit kan het geval zijn wanneer het foerageergebied van een kwalificerende soort van een Natura 2000-gebied binnen het plangebied ligt. Effecten op het foerageergebied kunnen leiden tot afname van aantallen binnen het Natura 2000-gebied (bijvoorbeeld bij bruine kiekendief, kleine zwanen, ganzen).

3.3 PLANOLOGISCHE GEBIEDSBESCHERMING

Binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen was dit de EHS) geldt het 'Nee, tenzij'-beschermingsregime. Significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN (per saldo) is niet toegestaan, tenzij sprake is van een groot openbaar belang en er geen alternatieven zijn. De wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN zijn onder andere bodemkenmerken, landschappelijke waarden en natuurwaarden. Eventuele schade moet worden gemitigeerd, of (indien mitigatie niet mogelijk is) worden gecompenseerd.

Naast het NNN zijn in sommige provincies tevens weidevogelgebieden, gebieden met strategische reserveringen voor natuur, groene ontwikkelingszones e.d. aangewezen. Binnen dergelijke gebieden geldt doorgaans (evenals het geval is voor het NNN) het Nee, tenzij-regime.

3.4 BESCHERMING HOUTOPSTANDEN

Volgens artikel 4.2 Wnb is het verboden een houtopstand buiten de bebouwde kom geheel of gedeeltelijk te vellen zonder melding bij het bevoegd gezag. Bovendien geldt een herplantplicht. Een houtopstand beslaat 10 are of meer of is een rijbeplanting van meer dan 20 bomen en moet aan een aantal voorwaarden voldoen. Voor houtopstanden binnen de bebouwde kom is de Wnb niet van toepassing, maar geldt het beleid van de gemeente waarbinnen de projectlocatie gelegen is. Voor een aantal gevallen geldt een uitzondering:

- het betreft een houtopstand op een erf of in een tuin;
- het betreft een houtopstand van fruitbomen of een windscherm rondom fruitbomen;
- het betreft naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- het betreft kweekgoed;
- het betreft populieren of wilgen als wegbeplanting, beplanting langs waterwegen of eenrijige beplanting langs landbouwgrond;
- het betreft het dunnen van een houtopstand;
- het betreft een houtopstand van uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 - ten minste eens per 10 jaar wordt geoogst;
 - bestaat uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
 - is aangelegd na 1 januari 2013.

4. ONDERZOEKSMETHODE

In onderstaand hoofdstuk wordt kort per onderdeel van de natuurwetgeving toegelicht hoe de toetsing is uitgevoerd.

4.1 SOORTENBESCHERMING

Het onderdeel soortenbescherming betreft een eenmalige beoordeling van het plangebied, waarin globaal wordt gekeken naar aanwezige en te verwachten (beschermde) soorten. Hiertoe worden een literatuur- en veldonderzoek uitgevoerd.

4.1.1 BRONNENONDERZOEK

Het bronnenonderzoek heeft tot doel een beeld te krijgen van (eventueel) aanwezige Wnb-beschermde soorten in (de omgeving van) het plangebied.

Voor het bronnenonderzoek is gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF); dit is de meest complete databank in Nederland met verspreidingsinformatie van flora en fauna. Er is een zoekgebied van circa 4 kilometer rondom het plangebied gehanteerd. De NDFF is geraadpleegd op 18 september 2023. Hierbij zijn waarnemingen tot 5 jaar terug ingezien.

Omdat ook de NDFF niet volledig is, is tevens gebruik gemaakt van informatie uit overige beschikbare vakliteratuur en eigen soort- en gebiedskennis (expert judgement).

4.1.2 VELDONDERZOEK

Het veldonderzoek heeft tot doel te bepalen of de beschermde soorten die in de omgeving van het plangebied (kunnen) voorkomen (deze volgen uit het literatuuronderzoek) tevens in het plangebied (kunnen) voorkomen.

Op 21 september 2023 is het veldbezoek uitgevoerd; hierbij was sprake van een temperatuur van ongeveer 15°C, geheel bewolkt met regen en een windkracht van 2 Bft ZO. Tijdens het veldbezoek is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied als groeiplaats/verblijfplaats voor (in de omgeving aanwezige) beschermde soorten. Tevens is tijdens het veldbezoek gelet op de aanwezigheid van beschermde soorten en sporen hiervan (zoals uitwerpselen, pootafdrukken, vraatsporen en aanwezige (oude) nesten/verblijfplaatsen).

4.2 GEBIEDSBESCHERMING EN HOUTOPSTANDEN

In de quickscan is een beknopte beoordeling opgenomen ten aanzien van gebiedsbescherming. Hierbij wordt getoetst hoe de invloedssfeer van het planvoornemen ten opzichte van de beschermde gebieden gelegen is. Bepaald wordt of er eventuele negatieve effecten van het planvoornemen op Natura 2000-instandhoudingsdoelen of wezenlijke kenmerken of waarden van planologisch beschermde gebieden zijn te verwachten. Daarbij wordt aangegeven of een aanvullende effectanalyse (zoals een voortoets, Nee, tenzij-toets of AERIUS-berekening) benodigd is.

Ten slotte is er een beknopte toetsing uitgevoerd ten aanzien van het onderdeel houtopstanden. Hier is, in het geval van rooi- en kapwerkzaamheden, getoetst of een overtreding van de Wet natuurbescherming als gevolg van het voornemen aan de orde is.

5. RESULTATEN SOORTENBESCHERMING

De onderstaande effectenanalyse richt zich op de aanwezigheid van beschermde soorten en op de overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de beschermde soorten (Wnb-artikelen, 3.1, 3.5 en 3.10) die mogelijk hun leefgebied hebben binnen het plangebied. Daarnaast worden benodigde vervolgstappen benoemd om negatieve effecten te voorkomen. Ten slotte wordt de algemeen geldende zorgplicht behandeld, welke geldt voor alle in het wild levende planten en dieren (Wnb-artikel 1.11) die mogelijk binnen het plangebied voorkomen.

5.1 FLORA

RESULTATEN

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde soorten voor (kunnen) komen: groot spiegelklokje, kartuizer anjer, schubvaren.

Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied niet geschikt is voor groot spiegelklokje, kartuizer anjer en schubvaren. Deze komen respectievelijk voor op stikstofarme, matig voedselrijke bodems zoals open plekken van dijken, op stikstofarme en kalkhoudende grond zoals kalkgraslanden en rotsen en in rotsspleten. Dergelijke milieus komen binnen het plangebied niet voor.

Op basis van expert judgement wordt de aanwezigheid van overige beschermde soorten uitgesloten.

5.2 BROEDVOGELS CAT. I T/M 4

Categorie 1 t/m 4 broedvogels betreffen broedvogels waarvan de nesten aangewezen zijn als jaarrond beschermde nesten.

RESULTATEN

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende broedvogels met jaarrond beschermde nesten voorkomen: buizerd, gierwaluw, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, sperwer, steenuil.

Uit het veldonderzoek blijkt dat er geen geschikt broedgebied is voor de broedvogels met jaarrond beschermde nesten. Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat:

- er geen buizerd- en/of havikshorsten binnen het plangebied aanwezig zijn;
- er binnen het plangebied geen bebouwing aanwezig is waarin gierwaluw en/of huismus nestlocaties kunnen hebben;
- kerkuil en steenuil binnen dit plangebied geen geschikte nest- of rustlocaties hebben, zoals open schuren;
- er geen ooievaarsnesten zijn waargenomen;
- roek uitgesloten is binnen het plangebied omdat deze soort in kolonievorm nestelt in hoge bomen met redelijk open kronen, en meerdere nesten bij elkaar in het plangebied niet zijn waargenomen;
- ransuil en sperwer binnen het plangebied geen geschikt habitat hebben om te nestelen, en nabij het plangebied geen nesten zijn waargenomen.

De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten kan dan ook worden uitgesloten.

5.3 BROEDVOGELS CAT. 5

Categorie 5-broedvogels betreffen broedvogels waarvan de nesten in principe niet jaarrond beschermd zijn, maar waarvan het ministerie van LNV wel een inventarisatie verlangt. Nesten van deze soorten zijn enkel jaarrond beschermd als de ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen, oftewel als verwacht wordt dat uitvoering van de plannen grote nadelige effecten zouden kunnen hebben op de lokale populatie van een soort.

RESULTATEN

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende categorie 5-broedvogels voor (kunnen) komen: blauwe reiger, boerenwaluw, boomkruiper, bosuil, ekster, gekraagde roodstaart, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, ijsvogel, koolmees, oeverwaluw, pimpelmees, spreeuw, torenvalk, zwarte kraai en zwarte roodstaart.

Tijdens het veldbezoek zijn individuen van blauwe reiger, ekster en zwarte kraai in het plangebied waargenomen. Voor reiger en andere categorie 5-broedvogels zijn nestlocaties binnen het plangebied uitgesloten, omdat geschikt broedbiotoop (bos, gebouwen en steile oevers) binnen het plangebied ontbreekt. Het plangebied is voor een deel van deze soorten (bijvoorbeeld blauwe reiger, boerenwaluw, spreeuw en torenvalk) geschikt als foerageerbiotoop. Dit is echter niet essentieel vanwege de grote mate aan vergelijkbaar alternatief foerageerbiotoop in de directe omgeving.

Binnen het plangebied is één boom aanwezig. In deze boom zijn geen grote nesten aangetroffen, waardoor de aanwezigheid van nestlocaties van boombroedende vogels als ekster en zwarte kraai ten tijde van het veldbezoek is uitgesloten. De boom is echter wel geschikt voor nestlocaties van ekster en zwarte kraai, waardoor er bij de start van de werkzaamheden wel nestlocaties van deze soorten in de boom aanwezig kunnen zijn.

EFFECTEN

Ten tijde van het veldbezoek waren er geen nestlocaties van categorie 5-broedvogels aanwezig. Boombroedende categorie 5-soorten als ekster en zwarte kraai kunnen bij de start van de werkzaamheden mogelijk wel een nestlocatie binnen het plangebied bezitten. Het plangebied is voor deze (mogelijk) aanwezige categorie 5-vogels niet van ecologisch hoog belang, omdat het gebied voor het overgrote deel niet voldoet als broedgebied. Bovendien is in de omgeving voldoende alternatief broedbiotoop te vinden in het omliggend gebied. De te verwachten soorten zijn daarnaast algemeen in Nederland. Als gevolg hiervan zijn de nesten van categorie 5-broedvogels binnen het plangebied niet jaarrond beschermd. Wel zijn nesten van deze broedvogels (net als het geval is voor niet categorie 1 t/m 5 broedvogels) beschermd tijdens het broedseizoen. De mogelijke effecten en benodigde maatregelen ten aanzien van categorie 5-broedvogels worden derhalve (tezamen met de niet categorie 1 t/m 5 broedvogels) besproken in paragraaf 5.4.

5.4 OVERIGE BROEDVOGELS

Overige soorten broedvogels die niet onder de categorieën 1 t/m 5 zijn aangewezen. Nestlocaties van deze soorten zijn alleen beschermd wanneer deze op dat moment in gebruik zijn.

RESULTATEN

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied diverse algemene broedvogels voor (kunnen) komen, waaronder kievit, meerkoet en wilde eend.

In de boom binnen het plangebied zijn twee nesten waargenomen, die mogelijk afkomstig zijn van houtduif. Daarnaast bieden de watergangen en oevers langs de percelen ook geschikt broedhabitat voor soorten als meerkoet en wilde eend. Momenteel wordt het plangebied intensief gemaaid, waardoor de grazige delen van het plangebied ongeschikt is als broedbiotoop voor weidevogels. Wanneer de frequentie van het maaien voorafgaand aan de werkzaamheden verminderd, dan kunnen weidevogels in het gras tot broeden komen.

EFFECTEN

De boom binnen het plangebied blijft bij de werkzaamheden behouden, waardoor nestlocaties in de boom bij de werkzaamheden behouden blijven. Aanwezige nestlocaties in de boom kunnen zonder voldoende voorzorg wel verstoord raken, waardoor een broedpoging wordt gestaakt of waardoor een broedsel mislukt. Dit is een overtreding van Art. 3.1, lid 2 van de Wnb. Als de maaifrequentie voor de werkzaamheden afneemt, kunnen er nestlocaties van weidevogels in het gras aanwezig zijn. Zonder voldoende voorzorg kunnen deze nesten worden verstoord en/of vernield. Verstoring of vernieling van in gebruik zijnde nesten vormt een overtreding van Art. 3.1 lid 2 van de Wnb.

De verstoring van individuen die als gevolg van de werkzaamheden kan optreden, is niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding. Dit aangezien de te verwachten soorten algemeen in Nederland voorkomen en de verstoring slechts van tijdelijke aard is. Aangezien er geen sprake is van een verstoring met een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding, is er geen sprake van overtreding van artikel 3.1 lid 4 en 5 uit de Wnb.

VERVOLGSTAPPEN

Met onderstaande voorzorgsmaatregelen kan overtreding van de Wnb (als gevolg van wezenlijke verstoring en/of vernieling van vogelnesten) worden voorkomen en kunnen de werkzaamheden doorgang vinden.

- Werk bij voorkeur buiten het globale broedseizoen (globaal 1 maart tot 1 september), buiten deze periode is de kans op een broedgeval het kleinst. Doordat enkele vogels jaarrond kunnen broeden (o.a. houtduif) dient er buiten het globale broedseizoen wel contact opgenomen te worden met een ecooloog om voorafgaand aan de (voorbereidende) werkzaamheden af te stemmen of een broedgevallencheck vereist is. Dit contact dient minimaal twee weken voor de start van de werkzaamheden plaats te vinden.
- Momenteel wordt het grasland intensief gemaaid. Om broedgevallen van weidevogels te voorkomen, dient het grasland vanaf vroeg in het jaar frequent gemaaid te blijven worden.

5.5 VLEERMUIZEN

RESULTATEN

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende vleermuizen voor (kunnen) komen: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis.

Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied niet geschikt is als mogelijke verblijfplaats voor vleermuizen. Dit doordat er binnen het plangebied geen bebouwing aanwezig is waarin zij een verblijfplaats kunnen hebben. Binnen het plangebied bevindt zich één boom, waarin tijdens de quickscan geen holtes zijn aangetroffen. Hierdoor zijn verblijfplaatsen van boombewonende soorten ook uitgesloten. Ook de palen van hekken die zich in het plangebied bevinden zijn niet geschikt als mogelijke verblijfplaats.

Het plangebied is echter wel geschikt als foerageergebied voor gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis. Het gaat hier om een niet-essentieel foerageergebied, omdat in de omgeving veel vergelijkbaar habitat aanwezig is. Daarnaast is uit eerder onderzoek bekend dat de bomenrij ten westen van het plangebied in gebruik is als vliegroute van gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige vleermuis en watervleermuis (ATKB, 2016).

EFFECTEN

De bomenrij ten westen van het plangebied blijft bij de werkzaamheden ongemoeid. Wanneer er tijdens of na de werkzaamheden sprake is van nachtelijke verlichting in de vleermuisactieve periode (1 april tot 1 november), kan de bomenrij voor vleermuizen ongeschikt raken als vliegroute. In deze periode dient geen gebruik gemaakt te worden van verlichting tussen zonsondergang en zonsopkomst. Indien verlichting strikt noodzakelijk is, dient deze aan de volgende voorwaarden te voldoen:

- plaats zo min mogelijk verlichting en plaats de verlichting zo ver mogelijk bij de bomenrij vandaan;
- maak gebruik van naar beneden gerichte armaturen en zorg dat aanwezige waterpartijen, planten en bomen onverlicht blijven;
- maak gebruik van amberkleurig licht. Deze kleur is het minst verstorend voor aanwezige vleermuizen.

5.6 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

RESULTATEN

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde grondgebonden zoogdieren voor (kunnen) komen: **bever**, **boomarter**, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, **otter**, ree, rosse woelmuis, **steenarter**, veldmuis, vos, wezel, woelrat. Dikgedrukte soorten zijn soorten die **niet** zijn vrijgesteld binnen de provincie Zuid-Holland, en dus de wettelijke bescherming genieten.

Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied niet geschikt is als verblijfplaats, foerageergebied en/of leefgebied voor bever, boomarter, otter en steenarter. Sporen van bever en otter zijn niet waargenomen in de watergangen rondom de landbouwpercelen en de watergangen zijn ook niet geschikt doordat er weinig stromend water of bebossing langs oevers aanwezig is. Daarnaast zijn er binnen het plangebied vrijwel geen bomen of andere beschutte plaatsen zoals bosjes en schuren aanwezig, waardoor de aanwezigheid van boomarter en steenarter ook uit te sluiten is.

Daarnaast is plangebied niet geschikt voor bunzing, egel, ree, wezel en woelrat, omdat er niet genoeg beschutting in de vorm van struweel of bosranden aanwezig is, en de oevers niet hoog genoeg zijn als geschikt gebied voor woelrat.

Tijdens het veldbezoek is de haas talrijk waargenomen binnen het plangebied. Daarnaast zijn ook muizenholen veel aanwezig binnen het gebied, en zijn muizensoorten zoals rosse woelmuis en veldmuis niet uit te sluiten binnen het plangebied. Het plangebied is tevens ook geschikt voor konijn en vos, maar hiervan zijn geen holen of andere sporen aangetroffen. Echter zijn deze soorten niet beschermd (vrijgestelde soorten), en behoeven er hiervoor geen extra maatregelen genomen te worden. Wel geldt de algemene zorgplicht voor deze soorten.

5.7 AMFIBIEËN

RESULTATEN

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde amfibieën voor (kunnen) komen: **alpenwatersalamander**, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, **heikikker**, **kamsalamander**, kleine watersalamander, meerkikker, **poelkikker**, **rugstreeppad**. Dikgedrukte soorten zijn soorten die **niet** zijn vrijgesteld binnen de provincie, en dus de wettelijke bescherming genieten.

Uit het veldonderzoek blijkt dat de landbouwpercelen van elkaar gescheiden zijn door middel van sloten. Deze sloten zijn geschikt leefgebied en/of voortplantingswater voor alpenwatersalamander, heikikker, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad. In eerder onderzoek in de omgeving van het plangebied is aangetoond dat heikikker en rugstreeppad in en/of nabij het plangebied aanwezig zijn (ATKB, 2016). Alpenwatersalamander, kamsalamander en poelkikker zijn soorten van (vrij) voedselarme poelen en komen niet voor in sloten in intensief gebruikte landbouwgebieden. De aanwezigheid van deze soorten is op voorhand uit te sluiten.

Voor de overige soorten bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker is het plangebied mogelijk ook geschikt. Omdat dit provinciaal vrijgestelde soorten zijn, hoeven hiervoor geen extra maatregelen genomen te worden naast de algemene zorgplicht.

EFFECTEN

In het plangebied is de aanwezigheid van heikikker en rugstreeppad niet uit te sluiten. Als gevolg van de werkzaamheden voor het bouwen van een zonnepark inclusief werkzaamheden aan de oevers van de percelen wordt geschikt leefgebied en/of voortplantingswater mogelijk (tijdelijk) ongeschikt voor deze soorten.

VERVOLGSTAPPEN

Het is noodzakelijk nader onderzoek naar leefgebied en/of voortplantingsbiotoop van heikikker en rugstreeppad uit te voeren. Indien in het nader onderzoek de aanwezigheid van heikikker en/of rugstreeppad wordt aangetoond, dan zijn er aanvullende maatregelen en mogelijk een ontheffing op de Wnb noodzakelijk.

5.8 REPTIELEN

RESULTATEN

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde reptielen voor (kunnen) komen.

Ook uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied niet geschikt is voor reptielen. Het gebied is te grassig en bevat geen beschutting in de vorm van struiken en een strooisellaag om een geschikt biotoop te bieden aan reptielen.

5.9 VISSSEN

RESULTATEN

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde vissen voor (kunnen) komen: grote modderkruiper.

Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied geschikt is voor grote modderkruiper. De sloten die om de landbouwpercelen liggen bevatten waterplanten en zijn niet heel diep, waardoor dit geschikt habitat is voor de grote modderkruiper.

EFFECTEN

Het plangebied is geschikt voor grote modderkruiper. Bij de werkzaamheden voor het bouwen van een zonnepark is er de wens om daarbij de oevers te verflauwen. Door de werkzaamheden aan de oevers, wordt mogelijk het leefgebied van grote modderkruiper verstoord en daarmee (tijdelijk) ongeschikt. Dit vormt een overtreding van de Wnb Art. 3.10 lid 1b en Art. 3.5 lid 4. Tevens worden individuen van grote modderkruiper door de werkzaamheden verstoord en kunnen deze zonder voldoende voorzorg worden verwond en/of gedood. Dit vormt een overtreding van de Wnb Art. 3.10 lid 1a en Art. 3.5 lid 1 en 2.

VERVOLGSTAPPEN

Een overtreding op de verbodsbepalingen van de Wnb kan voor grote modderkruiper voorkomen worden door geen werkzaamheden aan de watergangen en oeverzones uit te voeren. Wanneer de werkzaamheden aan de oevers wel een onderdeel blijven van de aanleg van het zonnepark, dan is een nader onderzoek naar grote modderkruiper noodzakelijk. Indien in het nader onderzoek de aanwezigheid van grote modderkruiper wordt aangetoond, dan zijn er aanvullende maatregelen en mogelijk een ontheffing op de Wnb noodzakelijk.

5.10 VLINDERS, LIBELLEN EN OVERIGE ONGEWERVELDEN

RESULTATEN

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde ongewervelden voor (kunnen) komen: grote vos, gevlekte witsnuitlibel en rivierrombout.

Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied ongeschikt is voor grote vos, gevlekte witsnuitlibel en rivierrombout. Voor de grote vos ontbreken waardplanten zoals iep, zoete kers en wilg en er is onvoldoende bos in de omgeving aanwezig. Gevlekte witsnuitlibel komt voornamelijk voor bij moerassen, vegetatierijke vennen of plassen, welke niet binnen het plangebied aanwezig zijn. De rivierrombout komt voor rond beken en rivieren, maar geeft hier de voorkeur aan stromingsluwe zandige substraten, welke binnen het plangebied niet aanwezig zijn. De aanwezigheid van zwervende individuen van de libellensoorten is mogelijk, maar hiervoor hoeven geen extra maatregelen genomen te worden.

5.11 INVULLING ZORGPLICHT

Bij het planvoornemen dient men rekening te houden met de (potentieel) aanwezige beschermde soorten, inclusief de (binnen de provincie Zuid-Holland) van bescherming vrijgestelde soorten (o.a. haas en veldmuis) en overige in het wild levende flora en fauna.

Om een zorgvuldige omgang met alle in het wild levende soorten (zorgplicht) te garanderen, zijn de volgende maatregelen aan te bevelen gedurende de aanlegfase:

- aanwezige beplanting binnen het plangebied (met name bomen en struiken) zoveel mogelijk behouden en vrijhouden van bouwmaterialen waar mogelijk;
- werken vanaf één kant in de richting van een veilige vluchtroute (van de autoweg af) om fauna de kans te geven zelfstandig te vluchten;
- enkel bij daglicht werken om verstoring van nacht-actieve soorten (zoals vleermuizen) te voorkomen;

- indien verlichting tussen zonsondergang en zonsopkomst noodzakelijk is: stem de plaatsing, intensiteit en schijnrichting daarvan af met een ecologisch deskundige;
- eventuele jonge hazen/konijnen/egels (met handschoenen aan) uit werkgebied verplaatsen, naar nabijgelegen groenstrook (zo ver mogelijk verwijderd van verkeer).

Om tussentijdse vestiging van beschermde (pionier)soorten te voorkomen, zijn nog enkele aanvullende voorzorgsmaatregelen geformuleerd:

- voorkomen dat er op het bouwterrein natte laagtes of bandensporen aanwezig zijn ten tijde van de werkzaamheden, dit is geschikt voortplantingsbiotoop voor de rugstreeppad;
- vorming van grote zandhopen voorkomen; dit vormt geschikt landhabitat voor de rugstreeppad en (bij aanwezigheid van steile kanten) een geschikte broedlocatie voor oeverzwaluwen;
- voorkomen dat er ten tijde van de werkzaamheden vogels van pioniersituaties gaan broeden (bijvoorbeeld de kleine plevier en scholekster). Hiertoe dient bij voorkeur buiten het broedseizoen te worden gewerkt (zie tevens paragraaf 5.4). Indien dit niet mogelijk is, dienen (vanaf de start van het broedseizoen) maatregelen te worden genomen om het terrein broedvrij te houden (gebruik van linten, regelmatige betreding door man met hond e.d.).

Om een zorgvuldige omgang met alle in het wild levende soorten (zorgplicht) te garanderen, zijn de volgende maatregelen aan te bevelen gedurende de gebruiksfase:

- gebruik van een hekwerk wat de passeerbaarheid van kleine dieren garandeert. Hiervoor dient het hek een minimale hoogte van 30 centimeter vanaf de grond vrij te laten voor de doorgang van soorten;
- indien verlichting van nutsgebouwen of andere aanwezige onderdelen noodzakelijk is, de aanwezigheid, plaatsing, intensiteit en schijnrichting van verlichting met een ecologisch deskundige afstemmen om verstoring van nacht-actieve soorten te minimaliseren.

6. EFFECTANALYSE GEBIEDSBESCHERMING

6.1 NATURA 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied (zie Figuur 4), waardoor bij voorbaat kan worden uitgesloten dat sprake is van een direct negatief effect op beschermde natuurgebieden. Aangezien de voorgenomen ontwikkeling daarnaast kleinschalig is en op enige afstand van Natura 2000 gebieden (Lingegebied & Diefdijk-Zuid, circa 1600 meter, zie Figuur 4) plaatsvindt, worden tevens geen negatieve effecten als gevolg van externe werking (zoals visuele verstoring en verstoring door productie van geluid, trilling en licht) verwacht.

Figuur 4. Ligging plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden. Bron: <https://www.natura2000.nl/gebieden>.

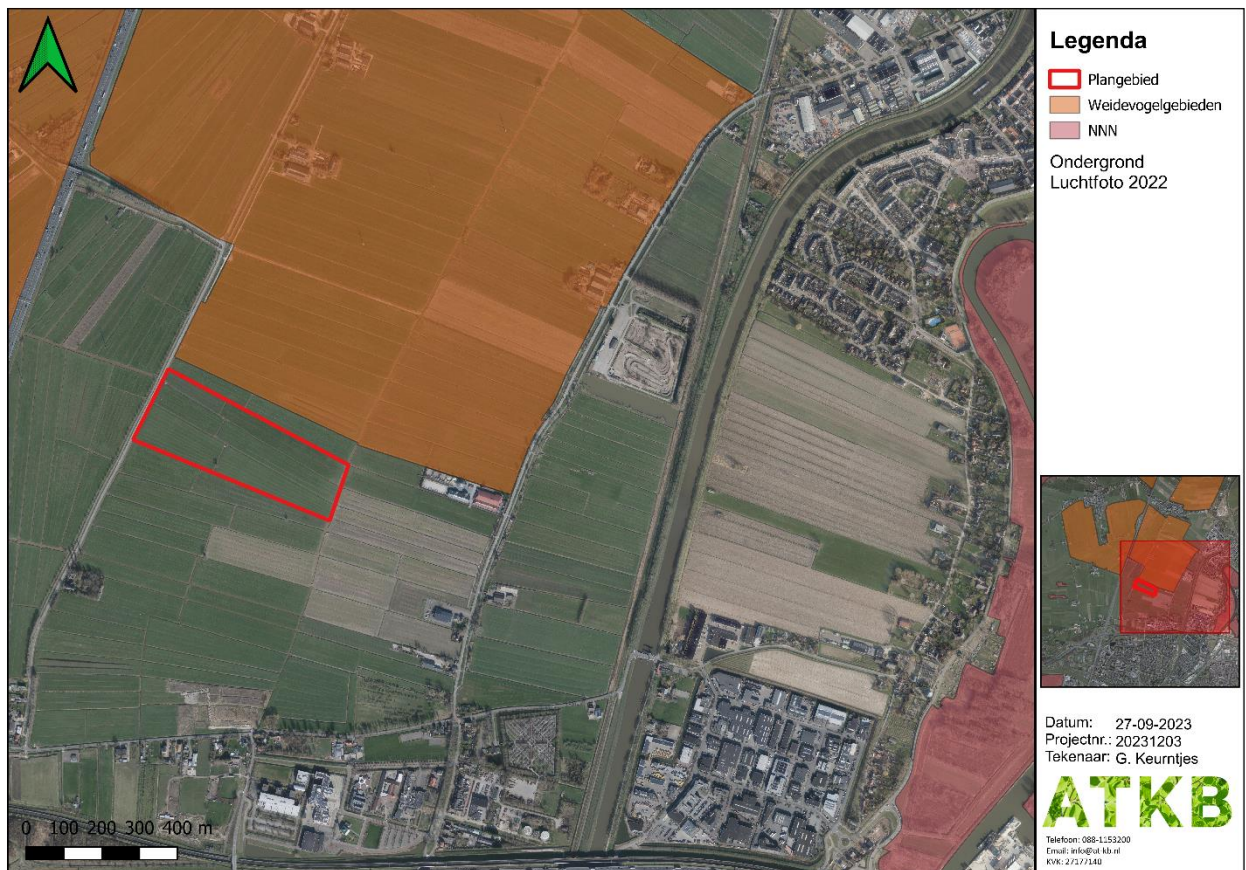
Het is mogelijk dat het project een stikstofdepositie van meer dan 0,00 mol N/ha/j in Natura 2000-gebieden tot gevolg heeft. Het project kan middels toename van het verkeer als gevolg van het planvoornemen en de inzet van werktuigen tijdens de bouw een toename aan stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden veroorzaken en zodoende het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van stikstofgevoelige habitats in gevaar brengen.

Met een stikstofberekening dient onderzocht te worden of sprake is van een toename in de stikstofdepositie (> 0,00 mol N/ha/j). In de stikstofberekening kan eventueel rekening worden gehouden met interne of externe saldering. Wanneer het project per saldo een depositie boven de 0,00 mol N/ha/j tot gevolg heeft, dient een nadere ecologische beoordeling van de gevolgen voor stikstofgevoelige natuur te worden uitgevoerd. Hierin worden de ecologische gevolgen uitgebreid onderzocht en gewogen tegen de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-waarden waarop de stikstofdepositie plaatsvindt.

Op basis van bovenstaande is een Natura 2000-voortoets (gericht op directe effecten en/of externe werking als gevolg van geluid, licht e.d.) **niet** van toepassing. Er dient echter wel een stikstofberekening met de AERIUS Calculator te worden uitgevoerd. Indien uit de AERIUS-berekening blijkt dat de depositie als gevolg van het voornemen meer dan 0,00 mol N/ha/jr bedraagt, dient nog een 'voortoets stikstof' te worden uitgevoerd.

6.2 PLANOLOGISCHE GEBIEDSBESCHERMING

Het plangebied ligt op enige afstand van het NNN (circa 1,7 kilometer) en nabij overige planologisch beschermde gebieden, te weten weidevogelgebieden (circa 50 meter, zie Figuur 5). Direct negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Binnen de provincie Zuid-Holland geldt geen externe werking, waardoor ondanks de ligging op circa 50 meter afstand van het weidevogelgebieden geen aanvullende toetsing noodzakelijk is. Daarbij wordt verwacht dat de effecten als gevolg van externe werking van het zonnepark (zoals visuele verstoring en verstoring door productie van geluid, etc.) minimaal zijn. Op basis van bovenstaande is toetsing aan de planologische gebiedenbescherming van het NNN en/of weidevogelgebieden niet van toepassing.

Figuur 5. Ligging plangebied ten opzichte van het NNN en belangrijke weidevogelgebieden.

7. BESCHERMDE HOUTOPSTANDEN

Binnen het project is geen sprake van de kap van een houtopstand die beschermd is onder de Wnb. Dit aangezien binnen het planvoornemen geen boomkap voorzien.

Hierom is nadere toetsing aan de Wet Natuurbescherming - onderdeel houtopstanden, hout en houtproducten niet van toepassing.

8. CONCLUSIES EN VERVOLGSTAPPEN

8.1 SOORTENBESCHERMING

Op basis van de uitgevoerde quickscan kunnen de onderzoeksvragen t.a.v. soortenbescherming worden beantwoord:

Welke onder de Wnb beschermde soorten maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie?

Broedvogels (niet vallend onder categorie 1 t/m 5), heikikker, rugstreeppad en grote modderkruiper.

Wat zijn de (mogelijke) effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermde soorten?

Verstoring en/of vernietiging van geschikt habitat, verblijfplaatsen en/of voorplantingswateren.

Is aanvullend ecologisch onderzoek naar één of meerdere soorten noodzakelijk?

Ja, naar heikikker, rugstreeppad en grote modderkruiper.

Welke voorzorgsmaatregelen en/of vervolgstappen dienen genomen te worden om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen?

In Tabel 1 zijn de benodigde voorzorgsmaatregelen opgenomen. Voor de volledigheid is aan deze tabel tevens de eventuele noodzaak van aanvullend ecologisch onderzoek opgenomen.

Tabel 1 Overzicht benodigde voorzorgsmaatregelen.

(Mogelijk) aanwezige soort(groep)en	Benodigde voorzorgsmaatregelen t.a.v. soorten met aanvullend beschermingsregime (art. 3.1, 3.5 en 3.10)
Broedvogels	<ul style="list-style-type: none"> - Omliggende vegetatie vrijhouden van materialen voor werkzaamheden - Geluid minimaliseren om verstoring van broedvogels te voorkomen - Werk bij voorkeur buiten het globale broedseizoen (globaal 1 maart tot 1 september) - Contact opnemen met ecooloog voor start werkzaamheden om na te gaan of een broedvogelcheck nodig is. Bij noodzaak hiervoor uiterlijk twee weken voorafgaand aan start inplannen. - Behoud frequent maaien van grasland om vestiging van weidevogels te voorkomen
Vleermuizen	<ul style="list-style-type: none"> - Indien verlichting nodig is, deze zo ver mogelijk van bomenrij af plaatsen, naar beneden gericht en niet hoger dan drie meter plaatsen. Zorg dat waterpartijen, planten en bomen onverlicht blijven - Maak gebruik van amberkleurig licht - Verlichting 's nachts altijd uitzetten in de vleermuisactieve periode van 1 april tot 1 november - Geluid minimaliseren om verstoring te voorkomen van rustende of foeragerende dieren in de omgeving
Vissen	<ul style="list-style-type: none"> - Er dient nader onderzoek plaats te vinden naar grote modderkruiper. Wanneer grote modderkruiper aanwezig blijkt, zijn er aanvullende maatregelen en mogelijk een ontheffing op de Wnb noodzakelijk.
Amfibieën	<ul style="list-style-type: none"> - Er dient nader onderzoek plaats te vinden naar heikikker en rugstreeppad. Wanneer heikikker en/of rugstreeppad aanwezig blijken, zijn er aanvullende maatregelen en mogelijk een ontheffing op de Wnb noodzakelijk.
Aanvullende voorzorgsmaatregelen (t.a.v. zorgplicht en pioniersoorten)	
<ul style="list-style-type: none"> - Aanwezige beplanting binnen het plangebied (met name bomen en struiken) zoveel mogelijk behouden en vrijhouden van sloop/bouwmaterialen. - Werken vanaf één kant (van autoweg af) om fauna de kans te geven zelfstandig te vluchten. - Enkel bij daglicht werken om verstoring van nacht-actieve soorten (zoals vleermuizen) te voorkomen. 	

-
- Indien verlichting tussen zonsondergang en zonsopkomst noodzakelijk is: stem de plaatsing, intensiteit en schijnrichting daarvan af met een ecologisch deskundige.
 - Jonge hazen/konijnen/egels uit werkgebied verplaatsen (met handschoenen aan).
 - Voorkomen dat er op het bouwterrein natte laagtes of bandensporen aanwezig zijn ten tijde van de werkzaamheden, dit is geschikt voortplantingsbiotoop voor de rugstreeppad.
 - Vorming van grote zandhopen voorkomen; dit vormt geschikt landhabitat voor de rugstreeppad en (bij aanwezigheid van steile kanten) een geschikte broedlocatie voor oeverzwaluwen.
 - Voorkomen dat er ten tijde van de werkzaamheden vogels van pionierssituaties gaan broeden (bijvoorbeeld de kleine plevier en scholekster). Hiertoe dient bij voorkeur buiten het broedseizoen te worden. Indien dit niet mogelijk is, dienen (vanaf de start van het broedseizoen) maatregelen te worden genomen om het terrein broedvrij te houden (gebruik van linten, regelmatige betreding door man met hond e.d.).
 - Gebruik van een hekwerk wat de passeerbaarheid van kleine dieren garandeert. Hiervoor dient het hek een minimale hoogte van 30 centimeter vanaf de grond vrij te laten voor de doorgang.
 - Indien verlichting van nutsgebouwen of andere aanwezige onderdelen noodzakelijk is, de aanwezigheid, plaatsing, intensiteit en schijnrichting van verlichting met een ecologisch deskundige afstemmen om verstoring van nacht-actieve soorten te minimaliseren.
-

8.2 GEBIEDSBESCHERMING EN HOUTOPSTANDEN

Op basis van de uitgevoerde quickscan kunnen de onderzoeksvragen t.a.v. gebiedsbescherming worden beantwoord:

Ligt het plangebied in of nabij een Natura 2000-gebied of het NNN of binnen een belangrijk weidevogelgebied?

Het plangebied ligt op enige afstand van Natura 2000-gebieden (circa 1,6 kilometer) en het NNN (circa 1,7 kilometer). Wel ligt het nabij een belangrijk weidevogelgebied (circa 50 meter).

Kunnen negatieve effecten op beschermde gebieden bij voorbaat worden uitgesloten?

Direct negatieve effecten op Natura 2000-gebieden, NNN en belangrijk weidevogelgebied zijn op voorhand uitgesloten. Echter, negatieve effecten op Natura 2000-gebieden door stikstofdepositie kunnen niet bij voorbaat worden uitgesloten.

Is een toetsing aan de gebiedsbescherming noodzakelijk?

Ja, een toetsing met betrekking tot stikstofdepositie zal moeten worden uitgevoerd. Doordat er geen sprake is van externe werking binnen de provincie Zuid-Holland, is aanvullende toetsing met betrekking tot het nabij gelegen belangrijk weidevogelgebied niet noodzakelijk.

Zijn vervolgstappen noodzakelijk wat betreft het onderdeel houtopstanden?

Nee.

LITERATUURLIJST

ATKB. (2016). *Ecologisch onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming; Bedrijventerrein de Groote Haar, Gorinchem (20160352532/rap01)*.

Provinciale Staten van Zuid-Holland. (2016). *Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland, d.d. 9 november 2016*.

NDFF, geraadpleegd september 2023

voor natuur
en leefomgeving